

Izložba Svećenici, učitelji, književnici : književnost 17. i 18. stoljeća

Mokriš Marendić, Svjetlana

Source / Izvornik: **HKD Novosti, 2009, 1 - 2**

Journal article, Published version

Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:206:531568>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-06**

Repository / Repozitorij:

[RGISKO - Repository of the City and University Library Osijek](#)

Broj 43, ožujak 2009. :: Iz knjižnica

Izložba Svećenici, učitelji, književnici : književnost 17. i 18. stoljeća

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek 2009. godine svečano obilježava 60. obljetnicu svoga osnutka (8. veljače 1949.- 8. veljače 2009.). Namjera nam je nizom različitih programa i sadržaja, namijenjenih djeci, mladima i odraslima, korisnicima Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek te ostalim građanima našega grada, svečano obilježiti ovu obljetnicu.

Stoga tijekom 2009. godine nastavljamo s ciklusom od šest izložbi skupnog naslova: *6x10=60 : povijest književnosti Osijeka i Slavonije u 6(0) slika*, tematski posvećenom razvoju pismenosti i književnom stvaralaštvu u Osijeku i Slavoniji od početaka do suvremenosti. Ovaj ciklus izložbi započeo je u Mjesecu hrvatske knjige 2008. otvaranjem izložbe *Književni iskoni : od početaka pismenosti do Janusa Pannoniusa*, a nastavlja se izložbom pod nazivom: *Svećenici, učitelji, književnici : književnost 17. i 18. stoljeća*.

Slavonska književnost 17. i 18. stoljeća prikazana je riječju i slikom na deset plakata te knjižnom građom iz zbirke Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek.

Kako bismo uopće mogli govoriti o književnosti u Slavoniji u 17. i 18. stoljeću nužno je bilo oslikati ozračje doba o kojemu govorimo sa svim njegovim turbulentnim događanjima i njihovim posljedicama na prosvjetni, kulturni i duhovni život. Plakati *Od osječkih mahala... ..do slobodnog kraljevskog grada* govore o razdoblju turske vladavine Osijekom, od trenutka kada su građani Osijeka turskim osvajačima 8. kolovoza 1526. godine predali ključeve grada do 27. rujna godine 1687., kada su poslije strahovitog poraza Turci zauvijek napustili Osijek, a u grad ušla austrijska carska vojska i kada u životu Osijeka počinje novo razdoblje. Bilo je to razdoblje u kojemu će se u Osijeku početi graditi nova tvrđava 1712. godine, razdoblje u kojemu se osječko stanovništvo raseljava izvan tvrđavskih zidova te nastaju Gornji i Donji grad, razdoblje u kojemu Osijek 24. ožujka 1809. godine postaje slobodan kraljevski grad. Politička previranja donose u život Osijeka srednjoeuropski kulturni duh.

U njega dolazi novo obrazovano stanovništvo, u njega dolaze pripadnici isusovačkog i franjevačkog svećeničkog reda čija je uloga u prosvjetnom i duhovnom životu grada nezaobilazna. U srednjoeuropskom duhovnom okruženju se razvija i književnost – baroka u 17. stoljeću te klasicizma i prosvjetiteljstva u 18. stoljeću. Središnji dio izložbe posvećen je pak najpoznatijim slavonskim književnicima ovoga razdoblja – Antunu Kanižliću, Matiji Antunu Relkoviću, Matiji Petru Katančiću, Vidu Došenu, Antunu Ivanošiću, Antunu Josipu Knezoviću, Emeriku Paviću, Antunu Papušliću, Antunu Josipu Turkoviću, Ivanu Gličiću, Duri Sertiću. Većina ovih književnika bili su svećenici, franjevci i isusovci, te učitelji u novoosnovanim školama u Osijeku i Slavoniji. Svoja djela tiskali su, osim u inozemstvu, i u prvim osječkim tiskarama – maloj tiskari koju su u okviru svoga samostana 1735. godine osnovali franjevci i tiskari koja 1775. godine nastavlja tradiciju franjevačke tiskare, tiskari Ivana

Martina Divalda. Knjige nastale u ovim tiskarama, a koje Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek posjeduje u svojoj zbirci starih knjiga, također su izložene. Osim ovih knjiga posjetitelji izložbe mogu pogledati i djela navedenih autora kao i djela, uglavnom zavičajnih autora – povjesničara književnosti, koji su svoj rad posvetili ovom razdoblju razvoja slavonske književnosti.

S. Mokriš Marenić
marendic@gskos.hr